

Aleg 6

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie opodatkowania Zakładów ubezpieczenia od ognia na rzecz obrony pożarnej w kraju.

Wysoki Sejmie!

Sprawę opodatkowania Zakładów ubezpieczenia od ognia na rzecz obrony pożarnej w kraju, przedkładał Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi już czterokrotnie, jak to stwierdzają alegata stenogr. sprawozdań Nr. 62. z roku 1887/8, Nr. 49. z r. 1888, Nr. 4. z r. 1889 i Nr. 2. z roku 1898/9.

Z tych sprawozdań pierwsze dwa nie były w komisji rozpatrywane, trzecie sprawozdanie załatwiła komisja asekuracyjna odmownym wnioskiem, zamieszczonym w sprawozdaniu aleg. sten. spr. Nr. 170. z r. 1889 a uchwalonym przez Wysoki Sejm dnia 19. listopada 1889, wreszcie czwarte sprawozdanie załatwiła komisja administracyjna również odmownym wnioskiem, zawartym w sprawozdaniu aleg. st. spr. Nr. 268. z roku 1898/9, które jednak nie weszło na porządek dzienny Wysokiego Sejmu.

Uchwałą z 3. lipca 1903 postanowiła Rada Wydziału krajowego ponowić sprawę niniejszą i to w podwójnym kierunku, mianowicie przez przedstawienie Wysokiemu Sejmowi wniosku o utworzenie stałego funduszu pożyczkowego krajowego w kwocie 100.000 K na zakupno sikawek dla gmin i straży pożarnych, oraz przez wznowienie projektu ustawy o opodatkowaniu Zakładów ubezpieczenia od ognia na rzecz obrony pożarnej w kraju.

Przyczyną powyższego postanowienia Rady Wydziału krajowego był fakt dotąd istniejący, iż zachodzi niezbędna potrzeba przystąpić nareszcie do faktycznej organizacji obrony pożarnej w kraju i ułatwić a zarazem przyspieszyć dopięcie celu tej organizacji.

Dotąd bowiem Wydział krajowy dla braku jakichkolwiek funduszy dyspozycyjnych na podobne cele, musiał ograniczyć się jedynie tylko na wydawanie (rozmaitych) okólników i wezwań do powiatów, co jednak wobec braku funduszy także w gminach i powiatach, pozostało z małymi wyjątkami bezskutecznem, a tymczasem ludność nieprzygotowana do obrony przed pożarami traci wskutek tych pożarów mienie a niejednokrotnie i życie.

Wreszcie postanowił Wydział krajowy wznowić sprawę i dlatego, ponieważ mimo rezolucji Wysokiego Sejmu do c. k. Rządu o wniesienie projektu państwowej ustawy o przymusowym ubezpieczeniu od ognia, c. k. Rząd dotąd nie udzielił Wydziałowi krajowemu odpowiedzi, a nawet ludzi się nie można, iżby wobec panujących od szeregu lat stosunków parlamentu, ustawa taka mogła być w ogóle uchwaloną.

Z tych powodów przedstawił Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi sprawozdaniem z dnia 5. września 1903 LW. 39598 (sten. spr. aleg. Nr. 227. ⁽¹⁹⁰²⁾₁₉₀₃) wniosek o utworzenie krajowego funduszu pożyczkowego w kwocie 100.000 K na zakupno sikawek i zapowiedział przedłożenie ponowne projektu ustawy o opodatkowaniu zakładów ubezpieczenia od ognia na rzecz obrony pożarnej w kraju.

Wniosek o utworzenie funduszu pożyczkowego na zakupno sikawek, przekazany komisji administracyjnej, nie doznał przychylnego przyjęcia i sprawa upadła w komisji, nie weszła jednak na porządek dzienny Wysokiego Sejmu.

Wobec tego postanowił Wydział krajowy uchwałą z 8. stycznia 1904 wniosku tego nie ponawiać, a natomiast raz jeszcze przedłożyć Wysokiemu Sejmowi tylokrotnie wspomniany projekt ustawy o opodatkowanie Zakładów ubezpieczenia od ognia na rzecz obrony pożarnej.

Projekt ten jest odmienny od poprzednich i pod względem merytorycznym i stylistycznym.

Mianowicie proponuje Wydział krajowy znacznie niższe opodatkowanie, gdyż w wysokości 1 K od 1.000 K premii brutto towarzystw na wzajemności opartych, aniżeli Towarzystw akcyjnych węgierskich i zagranicznych (1 K od 100 K premii brutto), a nadto wprowadza opodatkowanie po 1 h od 1.000 K wartości przedmiotów w tych wypadkach, kiedy zakład ubezpieczenia od ognia nie pobiera żadnych premii.

W tym ostatnim wypadku ma Wydział krajowy na myśli „Wzajemny związek zabezpieczenia od szkód ogniowych austriackich kolei żelaznych“ (Gegenseitiger Brandschaden-Versicherungs-Verband osterreichischer Eisenbahnen), o którym po raz pierwszy wspomina urzędowa publikacja c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych w swem wydawnictwie pod tytułem „prywatne przedsiębiorstwa ubezpieczeń (die privaten Versicherungs-Unternehmungen) w królestwach i krajach reprezentowanych w Radzie państwa“ za rok 1899.

Związek ten nie jest oparty, tak jak inne zakłady ubezpieczeń na podstawie patentu cesarskiego z 26. listopada 1852 dz. pp. Nr. 253. i tem właśnie różni się od tych ostatnich.

Dalsza różnica między nimi polega w tem, że Związek nie pobiera żadnych premii ale rozkłada szkody na wszystkie należące do związku koleje w stosunku do zgłoszonej wartości ubezpieczonych przedmiotów.

Celem zaś rzezonego Związku jest ubezpieczenie od szkód ogniowych: budynków, obiektów kolei żelaznych, środków ruchu, materiałów i zafrachtowanych przesyłek, które stosownie do swej ilości lub wartości specjalnie są fatowane, nadto zaś ubezpieczenie także inwentarza budynków i ruchomości osób pozostających w służbie.

Drugą ważniejszą zmianą dawniejszego projektu jest upoważnienie Wydziału krajowego do przyznawania subwencji i to w wypadkach uwzględnienia godnych, a na zorganizowanie straży pożarnej po gminach, gdzie tej straży niema, przedewszystkiem wówczas, kiedy właściwa Reprezentacya powiatowa na ten sam cel przyzna ze swoich funduszy pomoc przynajmniej w wysokości subwencji z krajowego funduszu ogniowego. Nadto przyznanie subwencji nastąpić może po wysłuchaniu opinii właściwej Reprezentacyi powiatowej i krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych we Lwowie, zatem bez zwoływania co roku (jak to dawniejszy projekt postanawiał) a w razie potrzeby i częściej — trzech delegatów tegoż Związku i trzech delegatów czynnych w kraju towarzystw ubezpieczeń od ognia.

Zwoływanie takie i tak częste delegatów byłoby połączone z niezwykłymi trudnościami i dla nich i dla rzeczy samej a nadto wybór reprezentantów towarzystw asekuracyjnych natrafiałby jeszcze i na tę trudność, że w kraju operowało w roku:
1899 — 12 Towarzystw akcyjnych i 13 Towarzystw opartych na wzajemności;
1900 — 11 Tow. akc. i 15 wzajemn.;
1901 — 11 Tow. akc. i 14 wzajemn.

Ilość więc Towarzystw zmienia się, jedne upadają a inne powstają i już z tego powodu trzeba by bardzo często przeprowadzać korespondencye o wybór nowych reprezentantów, a tem samem bardzo często utrudnione byłyby zwołanie tych reprezentantów, względnie zaś bardzo często możliwe byłyby spory o ważność opinii tych reprezentantów.

Zresztą opinia reprezentantów Towarzystw asekuracyjnych już z natury rzeczy musiałaby opiewać jednostronnie, mianowicie — przynajmniej z reguły na korzyść tych miejscowości, w których Towarzystwa te operują, podczas gdy celem opodatkowania jest organizacya obrony pożarnej w całym kraju, zatem i tam, gdzie Towarzystwa asekuracyjne nie operują i gdzie z powodu braku obrony pożarnej ludność narażoną jest na tem poważniejsze szkody ogniowe.

Z tego też powodu nie może Wydział krajowy podzielać zapatrywania wyrażonego w sprawozdaniu Komisji administracyjnej (aleg. sten. spr. Nr. 268 z r. 1898/9),

iż nie cały fundusz pochodzący z projektowanego opodatkowania ma pozostawać w wyłącznej administracji Wydziału krajowego, ale tylko część jego przeznaczona na zapomogi dla unieszczęśliwionych strażaków i ich rodzin oraz na drobne zasiłki dla gmin ubogich, reszta zaś miałaby pozostawioną być do wolnej dyspozycyi Towarzystw asekuracyjnych, ich agentów, likwidatorów i mężów zaufania.

Z tego samego powodu nie może też Wydział krajowy podzielać zapatrywania tej samej Komisji, iżby z wymierzonego podatku względnie wymierzonej opłaty, potrącane być miały datki dobrowolne Towarzystw asekuracyjnych udzielane w pojedynczych wypadkach.

Jeśli cel zamierzony projektowaną ustawą ma być osiągnięty, to cały fundusz musi wpływać bezpośrednio do Wydziału krajowego i Wydział krajowy bez podobnych ograniczeń powinien funduszem tym administrować. Inaczej nie może być mowy o właściwej organizacji obrony pożarnej i musiałyby powstać nadto liczne i pod względem kontroli utrudnione rachunki a nawet spory, czego wszystkiego unika się postanowieniami obecnej projektowanej ustawy.

Wreszcie życzeniu Komisji, ażeby w ustawie samej przewidzieć postanowienia, zapobiegające przerzuceniu projektowanej opłaty na asekurujących się, zadość uczynić niepodobna. Już bowiem w czasie rozprawy w Wysokim Sejmie dnia 19. listopada 1889 wykazane zostało, iż wszelki zamiar pod tym względem udaremniony został orzeczeniem e. k. Trybunału administracyjnego, wydanem na korzyść Towarzystw asekuracyjnych, oraz odmową sankeyi projektów odnośnej ustawy uchwalonej przez Sejm Niższo - Austryacki.

Dochód, jaki Wydział krajowy spodziewa się uzyskać z projektowanego opodatkowania, nie licząc dochodu z opłaty od Towarzystw niepobierających premii, przedstawia się, jak następuje:

Podług powołanego wyżej wydawnictwa e. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych za rok 1901. wynosiły w tym roku premie w Galicyi:

1. austryackich Towarzystw akcyjnych sumę	1,703.999 K,
2. węgierskich Towarzystw akcyjnych sumę	243.824 „
3. zagranicznych Towarzystw akcyjnych sumę	19.066 „
Razem	1,966.889 K.

Licząc od sumy tej 1 K. od każdych 100 K., wypadnie 19.668 K.

Premie zaś austryackich Towarzystw opartych na wzajemności, wynosiły w roku 1901 sumę 7,613.142 K.

Z tej sumy należy potrącić sumę zwrotów stronom przyznanych. Przyjmując jako zwrot 20% premii uiszczonych, otrzymamy premie w sumie 6,090.514 K., od której licząc po 1 K. od każdych 1.000 K., otrzymamy 6.090 K.

Razem więc z opłatą od Towarzystw akcyjnych otrzymamy sumę 25.758 K. nie licząc opłaty od Towarzystw niepobierających premii.

Wydział krajowy przeto wnosi, Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

S. Badeni m. p.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński m. p.

Członek Wydziału krajowego.

Projekt.

Ustawa

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim o obowiązku Zakładów ubezpieczeń od ognia uiszczania opłaty rocznej na rzecz obrony pożarnej w kraju.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim postanawiam, co następuje:

§. 1.

Wszystkie czynne w kraju Towarzystwa, Spółki, Związki lub w ogóle Zakłady ubezpieczeń od ognia mają uiszczać opłatę roczną na rzecz obrony pożarnej w kraju.

§. 2.

Podstawę do wymiaru opłaty tworzą:

a) Premie brutto uzyskane każdego roku ze zawartych bezpośrednio w kraju interesów ubezpieczenia od ognia ruchomości i nieruchomości, bez potrącenia wydatków na reasekurację;

b) ubezpieczona każdego roku wartość przedmiotów w wypadkach, kiedy Zakład nie pobiera premii.

§. 3.

Wysokość opłaty ustanawia się w następującym stosunku:

a) 1 K. od 1.000 K. premii brutto w Zakładach opartych na wzajemności, a to po strąceniu zwrotów przyznanych stromom w roku przedmiotowym;

b) 1 K. od 100 K. premii brutto w Zakładach akcyjnych;

c) 1 h. od 1.000 K. ubezpieczonej wartości w wypadkach wymienionych w §. 2. lit. b).

§. 4.

Wydział krajowy wymierza i ściąga opłatę oraz zarządza funduszem stąd powstającym, utrzymując go w osobnej ewidencji jako krajowy fundusz ogniowy.

§. 5.

Dla wymiaru opłaty obowiązane są Zakłady najpóźniej do końca kwietnia roku następnego, przedkładać corocznie Wydziałowi krajowemu rachunkowe dowody, a w szczególności wykaz premii brutto, pobranych w roku poprzednim, względnie wykaz ubezpieczonych w roku poprzednim wartości przedmiotów.

Po bezskutecznym upływie oznaczonego wyżej terminu, może krajowa Władza polityczna zmusić zarząd Zakładu grzywną do przedłożenia powyższych dowodów.

Grzywna taka wpływa na rzecz krajowego funduszu ogniowego.

Na podstawie powyższych dowodów rachunkowych wymierza się opłatę za rok poprzedni w roku następnym.

§. 6.

Wymierzona opłatę należy uiszczyć w kasie krajowej Wydziału krajowego do dni 30-tu od dnia doręczenia wymiaru.

Nieuiszczona w powyższym terminie opłata ma być ściągniętą w drodze politycznej egzekucyi.

§. 7.

Przeciw wymiarowi opłaty można wnieść przedstawienie do Wydziału krajowego w ciągu dni 30-tu od dnia doręczenia wymiaru.

Wydział krajowy rozstrzyga ostatecznie podobne przedstawienie.

Wniesione przedstawienie niema mocy wstrzymującej.

§. 8.

Celem krajowego funduszu ogniowego jest:

a) utworzenie stałego funduszu zapomogowego, z którego odsetki służyć mają na wsparcie dla członków straży pożarnych, jeśli członkowie ci w służbie, albo z powodu swej służby ulegli nieszczęśliwemu wypadkowi lub chorobie i dlatego służby swej pełnić nie mogą, oraz na wsparcie dla wdów i sierot po powyższych członkach pozostałych ;

b) udzielanie bezzwrotnych subwencyi dla ułatwienia:

1. Zorganizowania straży pożarnych po gminach, gdzie tej straży niema, względnie sprawienia przyrzędów dla tej straży.

2. Uzupełnienia brakujących przyrzędów przy istniejących strażach pożarnych.

3. Zorganizowania i utrzymywania inspekcji straży pożarnych, oraz wyćwiczenia instruktorów dla tych straży.

Sejm uchwała, jaka część krajowego funduszu zapomogowego służyć ma na utworzenie stałego funduszu zapomogowego i jaka część na subwencye.

Na razie przeznaczają się 10% corocznego dochodu z opłaty na utworzenie stałego funduszu zapomogowego, resztę zaś na subwencye.

Ewentualne koszty zarządu krajowego funduszu ogniowego należy pokrywać z części przeznaczonej na subwencye.

§. 9.

Wydział krajowy dokonuje rozdziału zapomóg na podstawie osobnego regulaminu.

Regulamin ten wyda Wydział krajowy po wysłuchaniu zdania krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych we Lwowie.

§. 10.

Wydział krajowy przyznawać ma subwencye i to w wypadkach uwzględnienia godnych, na cel zaś wymieniony w §. 8. lit. b) 1. przedewszystkiem wówczas, kiedy właściwa Reprezentacya powiatowa na ten sam cel przyzna ze swoich funduszków pomoc przynajmniej w wysokości subwencyi z krajowego funduszu ogniowego.

Przyznanie subwencyi nastąpić może po wysłuchaniu opinii właściwej Reprezentacyi powiatowej i krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych we Lwowie.

§. 11.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia a to w ten sposób, że pierwszy wymiar opłaty nastąpi od premii brutto uzyskanych w roku ogłoszenia tej ustawy, względnie od wartości zabezpieczonych w tymże roku.

§. 12.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.
